

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

NNuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ja haasteiden havaitsemiseksi mahdollisimman varhain opiskeluhuollon resurssit ja toimivuus on ehdottomasti turvattava jokaisessa oppilaitoksessa fyysisesti paikan päällä toteutettuina ja molemmilla kotimaisilla kielillä. Opiskeluhuollon toimivuus vaatii oppilaitoksen ja opiskeluhuollon saumatonta yhteistyötä ja tiedonkulkua, jossa ei saa olla teoreettisia tietosuojateiteitä.

Alle 30-vuotiaiden ohjaaminen työllisyyspalveluiden piiriin edellyttää nopeaa reagointia, monialaista yhteistyötä ja ketterää siirtymistä palvelusta toiseen nuoren tarpeiden mukaisesti. Tällainen sujuvuus voisi onnistua ns. yhden luukun toimintamallilla ja henkilökohtaisen yhteyshenkilön tuella. Elämäntapa- ja taloustaitojen ohjaaminen Ohjaamo-toiminnan yhteydessä on kannatettava ajatus, mutta laaja-alaisen Ohjaamo-toiminnan järjestäminen pienessä kunnassa on haastavaa, eivätkä nuoret välttämättä pääse palvelun piiriin toiselle paikkakunnalle. Erilaiset kunnasta toiseen liikkuvat Ohjaamo-palvelut voisivat olla ratkaisu.

Etsivä nuorisotyö on monelle nuorelle ensiarvoisen tärkeä palvelu ja tuki erityisesti pienessä kunnassa, jossa viranomaispalveluita harvoin on tarjolla lähipalveluna. Etsivän nuorisotyön rahoitus tulee taata jatkossakin. Myös nuorten työpajatoiminnalla on merkitystä nuoren oman polun löytymisellä. Työpajatoiminta on nuorelle paikka harjoitella arjen taitoja ja askel kohti työelämää tai koulutuspolkua. Työpajatoiminnan mahdollistaminen nuorelle lähipalveluna jatkossakin on tärkeää.

Harrastamisen Suomen mallin mukainen hanketoiminta on Siuntion kunnassa lisännyt harrastustarjontaa ja lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua harrastuksiin. Tulevaisuudessa olisi hyvä yhdistää mm. Harrastamisen Suomen mallin hanke ja koulujen kerhotoiminnan tukeminen niin,

että harrastusten järjestäminen olisi kunnan vakiintunutta, yhdellä tavalla organisoitua toimintaa, eikä riippuisi hankekausista ja eri tahoilta saatavista avustuksista.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Korin 2 tärkeimmät tavoitteet ovat: 1) Mielenterveyspalveluiden saatavuutta parannetaan pikaisesti ja 2) Kiinnitetään erityistä huomiota neuropsykiatrisesti oireilevien (nepsy) lasten palveluihin ja heidän perheittensä tukeen sekä nopeaan diagnosointiin ja avun piiriin pääsyyn.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Kiusaamisen ehkäisemiseen ja kitkemiseen sekä mediakasvatukseen (erityisesti sosiaalisen median käyttöön) kaivataan kansallisia konkreettisia ohjeita, toimintamalleja ja osaamisen vahvistamista paitsi koulujen henkilökunnalle, myös varhaiskasvatukseen, nuorisotyöhön ja seuratoimintaan.

Pienessä kunnassa tarvitaan Ankkuritoiminnan toteutumiseksi vahvaa koordinoititukea hyvinvointialueelta. Monialainen yhteistyö kuntien nuorten kanssa työskentelevien tahojen kuten nuorisopalveluiden ja opetuspalveluiden sekä eri viranomaistahojen kuten poliisin kanssa on mahdollistettava myös pienissä kunnissa.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Siuntion kunta pitää VANUPO:n nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjauksia kannatettavina.

Painopisteet nuorisotalon valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Siuntion kunta pitää nuorisotalon valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden painopisteitä kannatettavina.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisotalon eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Siuntion kunta pitää Suomen kansallisia tavoitteita nuorisotalon eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle kannatettavina.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Hyvä, että ohjelman valmistelua on tehty sekä nuoria että nuorten kanssa toimivia kuullen. Osallistuneiden nuorten määrää voidaan kuitenkin pitää melko pienenä ottaen huomioon, että kysely ja työpajat ovat olleet valtakunnallisia ja kohdistuneet 13-25-vuotiaisiin nuoriin. (Kyselyyn vastasi 7081 nuorta, kuulemistyöpajoihin osallistui 350 nuorta).

Kuulemistyöpajat järjestettiin oppilaitoksissa ja nuorten työpajoilla. Olisiko ollut keinoja tavoittaa myös sellaisia nuoria, jotka eivät ole koulussa, opiskelemissa tai työpajatoiminnassa? Esimerkiksi asepalvelusta suorittavat, kuntoutustuella tai sairauspäivärahalla olevat tai rikosseuraamustoimenpiteissä olevat nuoret saattaisivat tuottaa erilaisia näkemyksiä. Nuorisoalan koulutusta tarjoavien oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijoiden näkökulmaa kannattaisi myös kuulla seuraavaa VANUPOa valmistellessa.

Ajassa, jossa tällä hetkellä elämme, nuorista uutisoidaan usein kielteisten asioiden merkeissä. On tietysti tärkeää, että esimerkiksi kiusaamisen, väkivallan ja nuorten pahoinvoinnin lisääntymiseen kiinnitetään huomiota, mutta mediaan ja julkiseen mielipideilmastoon olisi hyvä tuoda myös riittävän paljon ja usein positiivisia asioita nuorten elämästä. Erityisesti nuoruudessa halutaan kuulua ja liittyä johonkin, minkä vuoksi on tärkeää, että julkisuuteen tuodaan toiveikkuutta ja näköaloja, joihin nuoret voivat samaistua.

Kivekäs Paula

Siuntion kunta sivistysosasto - Lausunto hyväksytty 25.1.2024 Siuntion kunnan sivistyslautakunnassa